

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG 2016. AUGUSZTUS 19-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2016. augusztus 19. 14:00 óra

Jelen vannak: Prof. Dr. Patyi András elnök
Dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes
Dr. Boda Pál
Dr. Fábián Adrián
Dr. Rádi Péter
Dr. Tóta Áronné

Dr. Litresits András
Dr. Lovas András

Dr. Pálffy Ilona NVI elnök
Kovács Péter NVI elnökhelyettes
az NVI munkatársai

Dr. Patyi András NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti a Nemzeti Választási Iroda elnökét és elnökhelyettesét. Megállapítja, hogy a Bizottság 8 taggal határozatképes és az ülést megnyitja. Ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontokat.

Dr. Litresits András NVB tag: Az I. napirendi pont vonatkozásában jelzi, hogy Gögös Zoltán szervező az ülésen megjelent és személyes nyilatkozattételét indítványozza. V. napirendi pontként javasolja felvenni: Döntés a nyomozást megszüntető rendőrségi határozattal szembeni panasz benyújtásáról, valamint VI. napirendi pontként javasolja, tárgyalják meg, mi az oka annak, hogy az ülés úgy került összehívásra, hogy két ellenzéki delegált sem tud jelen lenni.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja az általa ismertetett napirendi pontok elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 58. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen egyhangú szavazattal megállapítja az alábbi napirendet:

- I. Országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött aláírások ellenőrzése eredményének megállapítása
- II. Döntés a 2016. október 2. napjára kitűzött országos népszavazás kampányidőszakában a CEE Broadcasting Co. Srl. médiaszolgáltató SUPER TV2 médiaszolgáltatásában közzétehető politikai reklámok időtartamának meghatározása tárgyában
- III. Kifogások elbírálása
- IV. Országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja Litresits András bizottsági tag V. napirendi pontra vonatkozó javaslatának elfogadását. A panaszt 8 napon belül lehet megtenni, a határozatot tegnap kapták kézhez a tagok.

Szavazás

A Bizottság 59. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 2 igen, 6 nem szavazattal nem veszi napirendjére Litresits András bizottsági tag által javasolt, a nyomozást megszüntető határozattal szemben esetlegesen a Bizottság nevében benyújtandó panasz megtárgyalásának ügyét.

Dr. Patyi András NVB elnök: Szavazásra bocsátja Litreists András VI. napirendi pontra tett javaslatának elfogadását az ülés összehívásának körülményei és időpontja tárgyában.

Szavazás

A Bizottság 60. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 1 igen, 7 nem szavazattal nem veszi napirendjére Litresits András VI. napirendi pontra vonatkozó javaslatát az ülés összehívásának körülményei és időpontja tárgyában.

- I. **Országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött aláírások ellenőrzése eredményének megállapítása**

Dr. Pálffy Ilona NVI elnök: Gögös Zoltán magánszemély 2015. november 4-én nyújtott be népszavazási kezdeményezést az alábbi kérdésben: „*Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt az állami tulajdonban álló termőföldek értékesítésének a tilalmáról?*”. 2016. június 28-án kerültek benyújtásra a támogató aláírásgyűjtő ívek és augusztus 27-ig kellett volna elvégezni a Nemzeti Választási

Irodának ezek ellenőrzését. A sajtóban több olyan hír jelent meg, hogy szándékosan húzzák az időt. 27 989 ív került benyújtásra. Figyelembe vették a különböző törvényi előírásokat, többek között az Nsztv. 15. § (2) bekezdésében foglaltakat. A személyi azonosítót kiemeli, hiszen nem születési dátumról van szó, ugyanis sok helyen felvetődött, hogy miért nem fogadták el, ha csak a születési dátumot tüntette fel a választópolgár, vagy nem írta oda a nemét beazonosító számot. A személyi azonosítóról szintén törvény rendelkezik, az 1996. évi XX. törvény rögzíti annak képzését és tartalmát. Amennyiben egy számjegy eltér, már nem lehet beazonosítani az adott választópolgárt. A további szempontokat a 2015-ben kért, a Nemzeti Választási Bizottság által kiadott iránymutatások tartalmazzák. Az ellenőrzési szempontokat nem most alakították ki, hanem 2015 nyarán a Vajda Zoltán által szervezett országos népszavazási kezdeményezés aláírásainak gyűjtésekor. Ezen szempontok alapján ellenőrizték a Kész Zoltán által benyújtott népszavazási kérdésben is az aláírásokat. Nem készült külön szempont kialakítás a mostani népszavazási kezdeményezés ellenőrzéséhez. További könnyítést jelentett az ellenőrzéssel kapcsolatban, hogy figyelembe vették azt a 2014-ben kiadott iránymutatást is, mely a jelöltek ajánlásának azonosítására vonatkozott. Ha a törvényi szempontokat veszik figyelembe, sokkal több érvénytelen aláírást kellett volna megállapítani, hiszen a Nemzeti Választási Bizottság 5/2014-es iránymutatása alapján sok könnyítést tudtak alkalmazni. Hangsúlyozza, hogy a Nemzeti Választási Bizottság a 3/2015., valamint 4/2015-ös iránymutatását egyhangúan hozta meg, amikor a Nemzeti Választási Iroda megkereste a Bizottságot állásfoglalásának kialakítására. Az ellenőrzés során összesen 27 989 ívet kellett megvizsgálni, ebből 743 ív esetében állapítottak meg különböző érvénytelenségi okot. 42 aláírásgyűjtő ív egy másik országos népszavazási kezdeményezéshez tartozott, 2 712 aláírásgyűjtő íven nem, vagy hiányosan tüntette fel az aláírásgyűjtő polgár az adatait. 430 aláírásgyűjtő íven a megadott személyi azonosítóval nem szerepelt senki a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, vagy a gyűjtőnek az íven feltüntetett neve jelentősen, vagy teljesen eltért a hatósági nyilvántartásban szereplőtől. Abban az esetben, ha valamennyi aláírásgyűjtő ívet elfogadnák, akkor is 6 309 aláírással emelkedne meg az aláírások száma. A 27 246 érvényes íven szereplő aláírások száma 226 300, az érvényes íveken szereplő üres sorok száma 18 916 volt. A 226 300 aláírásból 4 435 aláírás esetében a választópolgár nem, vagy hiányosan tüntette fel, valamely törvény által előírt személyes adatát. 45 aláírás esetében egyértelműen megállapítható volt, hogy az aláírás nem arra a támogató választópolgárra vonatkozott, akinek az adatai az ív ellenőrzött sorában szerepeltek. 1 835 aláírás esetében a választópolgárnak nem volt választójoga és 18 293 aláírás esetében többszörös aláírást kellett megállapítani. Ezekben az esetekben nem volt mérlegelési lehetőségük. Az így maradt 201 692 aláírásból további 20 374 aláírás esetében a feltüntetett adatok teljesen, vagy jelentős mértékben eltértek a központi névjegyzék adataitól. Ezen aláírások esetében többszörös ellenőrzést is tartottak. Az ellenőrzés

végeredménye alapján 181 318 az érvényes aláírások száma. A korábbi népszavazási adatokat összehasonlítva, amikor mintavétel alapján történt az ellenőrzés, 2008-ban a fideszes népszavazások esetében az érvénytelen aláírások aránya 20% volt a fekvőbeteg gyógyintézeti ellátásával kapcsolatban, a vizitdíjjal kapcsolatban az érvénytelen aláírások száma 19,7% és a felsőfokú tanulmányoknál a képzési hozzájárulással kapcsolatban pedig 19,29% volt az érvénytelen aláírások száma, tehát a mostani 19,88%-os arány sem kirívó.

Dr. Patyi András NVB elnök: A Nemzeti Választási Iroda elnökének írásbeli jelentése alapján javasolja, a Bizottság állapítsa meg, hogy a Kúria Knk.IV.38.133/2015/3. számú végzésével hitelesített országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma a százezret elérte, de kétszázezer alatt maradt. Az érvényes aláírások száma 181 318. Felhívja a figyelmet, hogy a Nemzeti Választási Iroda a választópolgári akarat érvényre juttatása érdekében alkalmazta a Nemzeti Választási Bizottságnak a választásokon történő jelöltajnló ívekre kiadott 5/2014-es iránymutatását. Hangsúlyozza, hogy a választópolgárok alkotmányos alapjogukkal akkor élhetnek, ha az aláírások hitelességének ellenőrzése céljából érvényes és teljes körű adatot szolgáltatnak. Megítélése szerint nagyon sok a választójoggal nem rendelkező polgárok száma és sok azok száma, ahol egyértelműen nem annak a magánszemélynek az aláírása, akinek az adatai szerepelnek. Amikor személyes adatok koncentrált kezelése történik meg, bizonyos szintű figyelemnek és fegyelemnek meg kellett volna nyilvánulni. Tagtársuk jelezte, hogy jelen van a magánszemély szervező és szeretne szólni. Szavazásra bocsátja annak elfogadását, hogy az aláírásgyűjtés szervezőjének a Bizottság 2 percben a hozzászólás megtételéhez lehetőséget ad.

Szavazás

A Bizottság 61. számú jegyzőkönyvi döntése:

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 1 nem szavazattal Gőgös Zoltán szervező részére 2 perc időtartamban a hozzászólásra lehetőséget ad.

Gőgös Zoltán szervező: Köszöni a lehetőséget. Úgy gondolja, nem az a dolga, hogy számokkal vitatkozzon, hanem, hogy felhívja a figyelmet, hogy az aláírásgyűjtés elérte azt az eredményt, amivel kötelezővé tehető a népszavazás. Azt az akaratot, amit 220 000 választópolgár kifejezett, nem korlátozhatja semmilyen hivatali szerv, reméli, a korábbi bírósági gyakorlatnak megfelelően a Kúria figyelembe fogja venni, hogy több mint 20 000 polgár aláírását utasította el az Iroda. Ezt meg lehetne előzni, a Bizottság kötelezővé tehetné a népszavazási kezdeményezést.

Dr. Litresits András NVB tag: Javasolja, mivel augusztus 27-én jár le a határidő, a Nemzeti Választási Bizottság jegyzőkönyvi döntéssel döntsön arról, hogy a több mint húszezer aláírást ismételten és tételesen ellenőrizze le a Választási Iroda. A Jat. 15. § alapján a május 21-vel történt Nsztv. módosítást megelőző állapotot kell figyelembe venni, mivel a május 21-i állapot szerint a Nemzeti Választási Bizottság gondoskodik az aláírások ellenőrzéséről, azt követően a Nemzeti Választási Iroda. A Bizottság nem bólintott rá arra a programra, ami csak személyi számmal tud keresni egy választópolgárt és nem lehet fizikailag beleütni valakinek a nevét, vagy az anyja nevét. A Bizottság 5/2014-es iránymutatásában azt a törvényi rendelkezést értelmezte, hogy a központi névjegyzék adataival teljes körűen megegyeznek az adatok. A Bizottság úgy döntött, hogy el lehet hagyni ifj. dr., stb. névelőtagot. A 3/2015-ös iránymutatás a gyűjtő személyének az ellenőrzésére vonatkozik. A Legfelsőbb Bíróság 2010-ben döntött az ajánlások ügyében, idézi a 37.908/2010/2. számú határozatot, mely kitér arra, hogy a legfontosabb szempont a választói akarat érvényre juttatása. Ha meg kell adni a nevét, anyja nevét és személyi azonosítóját, akkor olyan programot kell készíteni, ami képes mindhárom adatra keresni és ha megállapítható ezekből az adatokból a személyazonosság, akkor tiszteletben kell tartani a választópolgári akaratot.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: A jelentés nagyon alapos összeállítás, egy gondosan elvégzett ellenőrzés összefoglalója, részletesen idézi a szabályokat. Úgy gondolja, nekik a jogszabályokhoz kell igazodniuk és annak megfelelő döntést hozni. A program nem véletlenül készült személyi azonosítóra, hiszen a jelentés is hivatkozott az 1996. évi XX. törvényre, mely szerint a polgárt egyértelműen a személyi száma azonosítja. A személyi azonosító számnak egyeznie kell, ennél nagyobb engedményt nem lehet tenni. Az aláírásgyűjtő választópolgárokat jobban ki kellett volna oktatni és megkövetelni, hogy az adatokat pontosan adják meg. Az Iroda többször ellenőrizte az adatokat, tehát a jelentés elfogadható.

Dr. Lovas András NVB tag: Egyetért Tóta Áronné véleményével, a jelentés elfogadását, illetve a határozattervezetet támogatja.

Dr. Rádi Péter NVB tag: A jelentést támogatja. Eddig konkrét kifogást az aláírás-ellenőrzéssel összefüggésben nem hallott, Litresits András is inkább metodikai, szoftver beállítási kérdésekről tett nyilatkozatot. Elnök asszonyt kérdezi, hogy volt-e konkrét kifogása konkrét adattal kapcsolatban a szervező által delegált megfigyelőnek, ezt kivizsgálták-e, hány ilyen eset volt. Eddig nem merült fel az eljárás során, hogy ilyen konkrét kérdés felmerült-e.

Dr. Boda Pál NVB tag: Elvi jelentőségű kérdésről van szó, a törvény szigorúan meghatározza, hogy milyen adatokat kell figyelembe venni. Ettől nem lehet eltérni. A személyi azonosító a választópolgárt egyértelműen azonosítja, ezt nem lehet lazán kezelni.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Az előző ülésen feltette a kérdést, hogy a megfigyelők mit kifogásoltak, a választ megkapták tagtársai is. Arra volt kíváncsi, hogy kifogásoltak-e olyan dolgot, amikor bármilyen adatot szabályosan adtak meg és ennek ellenére érvénytelenítették az aláírást. A kapott tájékoztatás szerint ilyen eset nem volt.

Dr. Pálffy Ilona NVI elnök: A megfigyelőknek kifogásuk nem volt, azt is megnézték, hogy az aláírásgyűjtők mennyire végeztek pontatlan munkát. Litresits úr a személyes ellenőrzése során kifogásolta, hogy 0 és 6-os nem volt pontosan megállapítható, ezeket 3-4 utánanézés után sikerült helyesen megállapítani. Kifogásolta azt is, hogy véleménye szerint, ha a választópolgár nem adta meg személyi azonosítója utolsó négy számjegyét, a születési időpontjával meg kellett volna keresni. Elmondta, hogy ebben az esetben az Iroda törvénysértést követett volna el. Munkatársaival többszörös ismétléssel elvégezte több mint négyezer aláírás ellenőrzését, amelyek kétséget kizáróan olyan hibával rendelkeztek, ahol nem lehetett beazonosítani a személyt.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 1 nem szavazattal a Kúria által Knk.IV.38.133/2015/3.számú végzéssel hitelesített, „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt az állami tulajdonban álló termőföldek értékesítésének a tilalmáról?” országos népszavazási kezdeményezés támogatására gyűjtött érvényes aláírások száma a százezret elérte, de kétszázezer alatt maradt.

Az érvényes aláírások száma 181.318.

II. Döntés a 2016. október 2. napjára kitűzött országos népszavazás kampányidőszakában a CEE Broadcasting Co. Srl. médiaszolgáltató SUPER TV2 médiaszolgáltatásában közzétehető politikai reklámok időtartamának meghatározása tárgyában

Dr. Jackli Tamás NVI főosztályvezető: A TV2 médiacsoporthoz tartozó médiaszolgáltató augusztus 12-én jelentette be, hogy a médiaszolgáltató több médiaszolgáltatásában biztosítani kívánja politikai reklám közzétételét. Eredeti bejelentésében 5 médiaszolgáltatást nevezett meg. A kérelmet a mai nap folyamán a

médiaszolgáltató módosította és csak a SUPER TV2-ben kívánja politikai reklám közzétételének a lehetőségét biztosítani 150 perces időtartamban. A Bizottságnak kell döntést hoznia a kérdésben, mert a megjelölt időtartam a közszolgálati médiaszolgáltatóban közzétehető politikai reklám időtartamával nem egyezik meg. A médiaszolgáltató bejelentése alapján a Bizottságnak az arányosítást kell elvégeznie.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy az október 2. napjára kitűzött országos népszavazás kampányidőszakában politikai reklám a CEE Broadcasting Co. Srl. médiaszolgáltató SUPER TV2 elnevezésű országos lineáris médiaszolgáltatásában való közzétételére rendelkezésre álló időtartam egyenként huszonöt perc legyen. A médiaszolgáltató bejelentését úgy módosította, hogy az eredetileg bejelentett 5 csatornából 4-re nézve visszavonta bejelentését, így egyetlen csatorna tekintetében kell felosztaniuk a percidőt. A TV2 médiacsoporthoz tartozó másik médiaszolgáltató tett bejelentést szintén politikai reklám nyújtását illetően, de mivel a bejelentése 300 percre vonatkozik, amely egyezik a közszolgálati médiaszolgáltatóra eső időkerettel, ezért a Bizottságnak percfelosztásra vonatkozó döntést külön nem kell hozni.

Dr. Litresits András NVB tag: A bukaresti székhellyel rendelkező cég a bejelentését és a módosítását milyen módon küldte meg? Az ügyvédi meghatalmazáson lévő aláírásképp véleménye szerint némileg eltér.

Dr. Jackli Tamás NVI főosztályvezető: Mindkét alkalommal először elektronikus úton került megküldésre. A törvény nem írja elő, hogy milyen módon kell benyújtani a kérelmet. Természetesen az eredeti dokumentum is eljutott a Nemzeti Választási Irodához és rendelkezésre áll.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen egyhangú szavazattal Magyarország Kormánya által kezdeményezett „*Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?*” kérdésben 2016. október 2. napjára kitűzött országos népszavazás kampányidőszakában a Kormány és a kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok politikai reklámjainak a CEE Broadcasting Co. Srl. médiaszolgáltató SUPER TV2 elnevezésű országos lineáris médiaszolgáltatásában való közzétételére rendelkezésre álló időtartam egyenként huszonöt perc.

III. Kifogások elbírálása

Dr. N. A. magánszemély kifogása

Dr. Jackli Tamás NVI főosztályvezető: A kifogást magánszemély nyújtotta be augusztus 15-én. A kifogás a Kormány kampánytevékenysége kapcsán kihelyezett választási plakát miatt került benyújtásra. A kifogástevő álláspontja szerint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve sérül a választási plakát szövegével. Kifogásolja a plakáton feltüntetett szövegezést, így a „városnyi”, „illegális” kifejezéseket, valamint a migráns, menekült, bevándorló fogalom is megtévesztő véleménye szerint. Alapvető problémaként veti fel, hogy a Kormánynak a népszavazási kampányban semleges álláspontot kellene elfoglalnia. A kérelmező kéri a jogsértés megállapítását és a jogsértő eltiltását a további jogsértő tevékenységtől.

Dr. Patyi András NVB elnök: Az Ügyrend 7. § (3) bekezdésében foglalt lehetőséggel élve felkéri dr. Rádi Péter tagtársukat, hogy a döntési tervezetet ismertesse és indokolja.

Dr. Rádi Péter NVB tag: Indítványozza, hogy a Bizottság a kifogást utasítsa el. A folyamatosan fennálló cselekmény tekintetében már döntött a Bizottság 50/2016. számú határozatában, mely döntést a Kúria felülvizsgálta és helybenhagyta. A Ve. hatálya alá tartozó eljárások, illetve a népszavazási eljárás között annak céljai és résztvevői tekintetében alapvető különbség van, így egyértelmű, hogy a Kormány szerepe a népszavazási eljárásban, főleg jelen esetben, amikor a Kormány kezdeményező szerepben lépett fel, nem lehet semleges szereplőnek tekinteni, hiszen ő a legfontosabb résztvevője. A 46/2016. számú határozatában a Bizottság úgy foglalt állást, hogy a Kormány az Nsztv. 69. § alapján kezdeményezőnek minősül, politikai reklámok közzétételére jogosult, kampánytevékenységet folytathat, kampányeszközöket igénybe vehet, a választópolgárokhoz álláspontjával fordulhat. Erre figyelemmel javasolja, a Bizottság foglaljon állást abban, hogy a Kormány a népszavazási eljárásnak aktív résztvevője, azonos tartalommal és jogosultsággal mint a kampány egyéb résztvevői. A határozattervezet a kampányeszközök tekintetében részletezi a vonatkozó jogszabályokat és kiemeli a fontosabb alkotmánybírósi határozatokat. Felhívja a figyelmet az 5/2015. (II.25.) AB határozatra, melyben kifejezetten a választási kampány kontextusában vizsgálta meg és minősítette a véleménynyilvánítási szabadság egyes kérdéseit. Fontos megállapítása az, hogy a választási kampányban nem objektív mérce alapján kell megítélni a véleménynyilvánítási jog korlátait, hanem a jelölő szervezetek egymás közötti kontextusában, hogy a véleménynyilvánítási szabadság korlátai, keretei betartásra kerülnek-e. Az Alkotmánybíróság meglehetősen tágan húzza meg azokat a kereteket, amelyben a véleményeket ki lehet fejteni. Nyilvánvalóvá tette, hogy a

tényállításoknak a véleménynyilvánítás keretében helye van. A határozattervezet javaslata arra irányul, hogy a Kormány kifejezett szövegezésű kampányát tekintse politikai véleménynek, a véleménynyilvánítás keretein belül adott tájékoztatásnak. A javaslat arra is kitér, hogy a Bizottság az egyes kifejezések és szavak tekintetében a „városnyi” kifejezés és az illegális bevándorló kontra menekült polémia kapcsán megállapítja, hogy az Alaptörvény által biztosított véleményszabadság keretei közé tartozik ezen szavak, kifejezések használata. Mind a népszavazási kérdés megszövegezése, mind a kampányszöveg egyértelmű abban a tekintetben, hogy a megváltozott jelen és a jövőbeli tervek, döntések kapcsán került megfogalmazásra, így a „városnyi” megfogalmazása önmagában sem kifogásolható. A beáramló tömeg kifejezésére számos kifejezést használnak, így számos értelmezési lehetőség is van, melyet a kampányban részt vevők a saját álláspontjuk szerint a véleményszabadság keretei között kampányukban felhasználhatnak a választópolgárok meggyőzésére. A határozattervezet szerint a kifogást nem tartja megalapozottnak, azt elutasítja, figyelemmel arra, hogy a véleményszabadság keretei között értelmezhető a Kormány megnyilvánulása és a Kormány nem semleges résztvevő ebben a kampányban, arra jogosult a többi, kampányban résztvevővel.

Dr. Litresits András NVB tag: Javasolja az Ügyrend áttekintését, mert nem tartja korrektnek tagtársa előterjesztésével használt idejét. Javasolja továbbá, hogy a kifogást olvassák el. A kifogás nem tartalmazza azt, hogy a Kormány ne kampányolhasson, hanem azt, hogy a kampányban a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja alapján a jogait nem jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolta a hirdetés szövegével. Azt kell megvizsgálniuk, hogy Navracsics Tibor állítását, melyet felolvas, közpénzen hirdethetik-e mindenhol. A tervezet 7. oldal 2. bekezdés utolsó mondata nem igaz, nem elősegíti és nem tájékoztatja a választópolgárokat. Fontos kérdés, hogy a Kormány közpénzen bármennyit kampányolhat? Mi van az esélyegyenlőséggel?

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért a határozattervezettel és annak indokolásával. Litresits András által felvetettekre közli, hogy ez nemcsak politikai véleménynyilvánításnak, hanem tájékoztatási kötelezettségnek is felfogható. A határozattervezet 7. oldal 3. bekezdés 3. sorában a sem szó helyett a nem szót ajánlaná. Az indokolás jó, mert a kifogástevő megindokolja, hogy mit ért a jóhiszemű és nem jóhiszemű és nem rendeltetésszerű magatartáson és manipulatív szándékon.

Dr. Rádi Péter NVB tag: Litresits András tagtársuk azt mondja, nincs ilyen állítása a kifogásnak. A kifogástevő leírja, hogy a Kormány nem semleges pozíciója eleve jogsértés. Ha a kifogástevő ezt jogsértésként állítja, akkor a határozatban erre reagálni kell.

Dr. Boda Pál NVB tag: Nem a Nemzeti Választási Bizottságnak kell eldönteni, hogy egy kampánytevékenység kapcsán plakáton tett tényállítások valóságosak, vagy valótlanok. A véleményszabadság alapvető alkotmányos alapjog, így a kampány során a résztvevők kifejthetik véleményüket. A véleményt nem lehet korlátozni, a szavazófülkében fog eldőlni, hogy az a kampánytevékenység, amit folytattak, milyen eredményre vezetett. A véleményszabadságba beleférnek ilyen állítások.

Dr. Patyi András NVB elnök: Emlékezteti a Bizottságot a 2015-ben hozott két döntésükre, melyekben a Bizottság úgy döntött, hogy tényállítás keretében nem mondott igazat a jelölt, amelyet helybenhagyott a Kúria, de az Alkotmánybíróság mindkét esetben megállapította, hogy véleményként megfogalmazható kijelentések hangzottak el. A véleménynyilvánítás szabadságát a 2015. év elején meghozott alkotmánybírósági döntések a választási és népszavazási kampány időszakában jelentősen kitágítják. Erre az alkotmányossági érvelésre épül a tervezet.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: A város jelentéstartalma választópolgáronként eltérő lehet. Valóban alkotmányos alapjogról van szó, de ez emberi jog, kétségei vannak, hogy a Kormányt megilleti-e a véleménynyilvánításhoz fűződő alkotmányos alapjog. Jelen pillanatban senki nem tudja, hogy hány menedékkérő betelepítéséről van szó, ugyanis ezt egyedi döntések is módosítják. Számára itt valósul meg a Ve. 2. § (1) bekezdésének a sérelme, hogy ez a plakát azt sugallja, mintha a szervező valamit tudna.

Dr. Patyi András NVB elnök: Az Alkotmánybíróság tavalyi határozataiban kifejtett és a véleménynyilvánítás kampányidőszakban rendkívül szélesen megengedő szabályozását először kell alkalmazni népszavazási kampányra. A tervezet azt a levezetést tartalmazza, hogy ez a véleménynyilvánítási szabadság a Kormányt is mint szervezőt megilleti.

Dr. Rádi Péter NVB tag: Korábban nem volt olyan döntés, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága megilleti-e a Kormányt. Úgy gondolja, a választási eljárás alapelveihez kell visszanyúlniuk, mely esélyegyenlőséget ír elő a résztvevők között. A Kormány ennek az eljárásnak az egyik legfontosabb résztvevője, ha nem biztosítanak a Kormánynak azt az alkotmányos jogot, amit más kezdeményezők élveznek, az indokolatlan és méltánytalan helyzetet eredményezne.

Dr. Lovas András NVB tag: Itt valóban arról van szó, hogy a Kormány nem véletlenül tette a kérdést népszavazás tárgyává, hiszen erről szeretné megkérdezni a választópolgárokat és ehhez kampányt folytat. Ha egy magánszemélyt megillet a kampányolási lehetőség, akkor egy szervezetet, aki szintén kezdeményező, miért ne

illetné meg az álláspontjának kifejtése kampány keretében. A tervezettel és az indokolással egyetért.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért Rádi Péter és Lovas András által elmondottakkal, ellentétben Fábián Adrián által elmondottakkal. A Kormány a konkrét népszavazással, aminek ő a kezdeményezője, ezzel kapcsolatos álláspontja jelenik meg politikai véleményként, mely egyben tájékoztatás.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Az esélyegyenlőség okán alkotmányos alapjogot nem delegálhatnak senkinek. Ezt az Alaptörvény biztosíthatja, amit az Alkotmánybíróság konkretizálhat. Nem tiltja semmi, hogy kampányoljon a Kormány. Ami problémás, hogy véleményt közölhet-e a kampány során és belefér-e ilyen kijelentés a véleménynyilvánítás szabadságába.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja és szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását azzal az eltéréssel, hogy a határozattervezet 7. oldal 3 bekezdésében a sem szó helyett nem szó szerepeljen.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 6 igen, 2 nem szavazattal a kifogást elutasítja.

2. Dr. H. M. magánszemély kifogása

Dr. Patyi András NVB elnök: Az alapvető tényállási elemek ismertetését követően a döntési javaslat ismertetésére a Bizottság elnökhelyettesét kéri fel, tekintettel arra, hogy a kifogás részben az eljárásával szemben fogalmaz meg észrevételeket.

Dr. Jackli Tamás NVI főosztályvezető: A magánszemély augusztus 13-án nyújtott be kifogást, amelyben az aláírás-ellenőrzés törvényes voltával kapcsolatban tesz fel kérdéseket és egyértelműen rögzíti, hogy korábbi beadványával ellentétben konkrétan kijelenti, hogy kifogást kíván benyújtani és az NVB határozatát kéri az ügyben. Konkrét bizonyítékokat nem csatolt, különböző nyilatkozatokat jelölt meg. A Bizottságnak abban kell döntést hoznia, hogy a kifogás alkalmas-e az érdemi döntésre.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A beadványozó augusztus 13-án nyújtotta be kifogását. Augusztus 11-én 3 beadvány érkezett beadványozótól, egy panasznak nevezett, de kifogásként megjelölt beadvány, amelyben a gyűjtés és az ellenőrzés során merült fel hiba, tisztázatlanság álláspontja szerint. A beadvány tartalma valójában iránymutatás kérés volt, ezért másnap Elnök úr írásos választ intézett a beadványozóhoz, melyben részletesen taglalta az ellenőrzés módszerére kiadott iránymutatást. Kitért arra is, hogy csak választási szervek kezdeményezhetik

iránymutatás kiadását, magánszemély ilyen kéressel nem élhet. Ezt követően augusztus 13-án nyújtotta be a beadványozó a kifogásnak nevezett kérelmet, amiben gyakorlatilag ugyanezeket az aggályokat veti fel, de nem nevezett meg konkrét bizonyítékokat. A Ve. 212. § (2) bekezdés b) pontja felsorolja, mik a kifogás benyújtásának kötelező elemei. Augusztus 15-én beadványozó ismét kifogást nyújtott be Elnök úr levelével kapcsolatban, amelyben kifogásolta, hogy nem került a Nemzeti Választási Bizottság elé a kifogása, ezért a Kúriához került továbbításra. A Kúria augusztus 17-i döntésében megállapította, hogy a beadvány alkalmatlan az elbírálásra. A beadvány egyik része lezáródott az NVB iránymutatás kérésével kapcsolatos Kúria által felülvizsgált kérdéssel, a másik részében pedig döntést kell hoznia a Bizottságnak, melyben alapvető sérelem a kifogás tárgya. Tekintettel arra, hogy beadványozó ismételt beadványában sem csatolt bizonyítékot, konkrét példát nem hozott, általánosságokat írt, sajtócikkeket emelt be, javasolja, hogy a kifogást a Bizottság a Ve. 215. § (1) bekezdése alapján utasítsa el.

Dr. Litresits András NVB tag: Nagyon súlyos gyakorlati, elvi és eljárásjogi problémákat lát. A beadványozó augusztus 11-én küldött egy levelet a kifogásával. Másnap Elnök úr válaszolt, de véleménye szerint ez bizottsági ülés tárgyát kellett volna, hogy képezze. A Nemzeti Választási Bizottság tagjaként most szerez tudomást arról, hogy augusztus 11-én mi történt, és Elnök úr mit írt a beadványozónak. A jogorvoslat, amit tárgyalnak, augusztus 13-án került benyújtásra és augusztus 17-én lejárt. Az az állítás, hogy nem jelölt meg jogszabálysértést, nem helytálló.

Dr. Patyi András NVB elnök: Felolvassa az Ügyrend 4. § (1) bekezdésében foglaltakat. A beadványozó azt írta beadványában, hogy kéri iránymutatás kiadását. Ennek alapján úgy gondolta, hogy az Ügyrend által rá ruházott elnöki hatáskörben válaszol, melyre a választópolgár a most napirenden lévő kifogást nyújtotta be.

Dr. Litresits András NVB tag: Korábbi ülésen a kaposvári jegyző iránymutatás iránti kérelmét tárgyalták. Az összes olyan beadványt, amely érdemi elbírálásra alkalmatlan, a Bizottság megtárgyalta, akár hétvégén is. Ha a Bizottságnak címezve érkezik kifogás, azt napirendre kell venni. Jelen kifogást véleménye szerint érdemben el kell bírálni, mert a választás tisztaságának alapelvét megjelölte kifogásában a beadványozó.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A beadványt tartalma szerint kell elbírálni, tartalma szerint pedig iránymutatást kért a beadványozó. Nem született még határozat e tárgykörben, akkor mire nyújtott be kifogást, ha most mindenáron a kifogást helyezi központba tagtársuk.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Zavaros a beadványozó valamennyi beadványa, így elég nehéz eligazodni rajta. A legutóbbi beadványt kifogásnak nevezi, majd taglalja korábban az NVI elnöke és elnökhelyettese részéről a sajtónak adott nyilatkozatokat. A felvetése, hogy hiba lehet az ellenőrzésnél, idő előtti. Az aláírások összesítésére vonatkozó felvetése szintén idő előtti, hiszen az eredményt ma állapították meg. Ezt követően iránymutatás kiadását kéri, majd az ellenőrzésre vonatkozóan van kérése. Ezekre a válaszok megtalálhatók az eredményt megállapító határozatban.

Dr. Patyi András NVB elnök: A kaposvári jegyző választási szerv vezetője, aki iránymutatás kiadását kezdeményezheti. További hozzászólás nincs, a vitát lezárja és szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 1 nem szavazattal a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

3. A Magyar Munkáspárt kifogása az ATV Zrt. Egyenes Beszéd című műsorával kapcsolatban

Dr. Jackli Tamás NVI főosztályvezető: A kifogás a mai napon került benyújtásra az ATV médiaszolgáltató ellen, mert álláspontjuk szerint a 2016. augusztus 16-án az Egyenes Beszédben megsértették a Ve. alapelveit azzal, hogy a gyömrői időközi választás polgármester jelöltjei közül csak egy jelöltet hívtak be a műsorba. A műsor végén egy másik jelöltnek felajánlották ezt a lehetőséget, de a Magyar Munkáspárt jelöltjét nem hívták be az adott műsorba. Ez álláspontjuk szerint sérti az esélyegyenlőség alapelvét, ezért kéri az ATV jogsértésének a megállapítását, illetve eltiltását a további jogsértéstől. Megjelölik a linket, ahol az adott műsorszám megtekinthető. A Bizottságnak abban a kérdésben kell döntést hoznia, hogy egy műsorszámmal egyszeri alkalommal megvalósítható-e a jogsértés az ATV részéről.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javasolja, hogy a kifogást a Bizottság utasítsa el egyrészt a szerkesztői szabadság, másrészt a műsorfolyam okán. Állandóan követett és kúriai döntésekkel megerősített gyakorlatuk rögzíti, hogy meghatározott tartalmú műsorszámokat a teljes időszakban, összességükben kell vizsgálni. A szerkesztői szabadság a médiatörvény kifejezett rendelkezésein alapul és összefüggésben áll a szerkesztői felelősséggel, mely azt jelenti, hogy a médiaszolgáltató felel a médiaszolgáltatás tartalmának megválasztásáért. Egyetlen műsorszámban szereplő jelöltek esetében kockázatos azt megállapítani, hogy az ATV Zrt. műsorszolgáltató megsértette volna a választási eljárás alapelveit. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen egyhangú szavazattal a kifogást elutasítja.

IV. Országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Váradai Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Patyi András NVB elnök: Felkéri Fábián Adrián tagtársukat, hogy az alapvető tényállási elemek ismertetését követően a döntési javaslatot ismertesse.

Dr. Jackli Tamás NVI főosztályvezető: A magánszemély kezdeményező népszavazásra javasolt kérdése a következő: *„Akarja-e Ön, hogy a magyar országgyűlés csak abban az esetben iktassa a nemzeti jogrendbe Ukrajna teljes jogú Európai Unió tagóságát biztosító csatlakozási szerződésének elfogadását, amennyiben az ukrajnai Kárpátaljai terület (Zakarpatszka oblaszty), valamint kiemelten az ukrajnai Beregszászi járás (Berehivszkij rajon) területének lakossága, a népek önrendelkezési joga alapján, egy újabb hivatalos népszavazáson dönt a területi hovatartozását (Magyarországhoz vagy más államhoz való csatlakozás, önálló állam megalakítása, Ukrajnához való tartozás) és közigazgatási berendezkedését illetően.”* A kezdeményezés megfelel a jogszabályban előírtaknak, több mint 20 választópolgár támogató aláírását is csatolta, a NAIH igazolás szerint a kezdeményező adatkezelésre jogosult.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg. A szervező átrajzolná Kelet-Közép-Európa határait egy népszavazás segítségével. Egy ilyen döntéssel Magyarország beavatkozna Ukrajna területi integritásával, szuverenitásával és belső közigazgatásával kapcsolatos ügyekbe, mely az ország belügyeinek tekinthető és az ilyen típusú beavatkozás nemzetközi szerződésben foglalt kötelezettséget sért, méghozzá az ENSZ Alapokmánya 2. cikk 7. pontját sérti. A kérdés többszörösen összetett, hatványozottan zavaros és érthetetlen, nem kérdőjelet tartalmaz a mondat vége, így az egyértelműség kritériumának sem tesz eleget.

Dr. Litresits András NVB tag: A tervezettel egyetért, de annyira összetett és több részből áll, hogy a kúriai gyakorlat alapján kizártnak tartja, hogy az egyértelműség kritériumának megfeleljen.

Dr. Rádi Péter NVB tag: Ilyen népszavazás nem volt, amiről a kezdeményező szeretné meggyőzni a választópolgárt, ezért a választópolgári egyértelműség keretében javasolja a tervezet kiegészítését, hogy megtevesztő a megfogalmazás és azt a téves képzetet kelti, hogy Ukrajnában mindennapos egy olyan népszavazás, hogy egy adott terület hova akar csatlakozni.

Dr. Patyi András NVB elnök: Javaslat hangzott el egyrészt annak felvetésére, hogy a kérdés többszörös összetettsége akadálya az egyértelműségnek, és kiegészítésként hangzott el, hogy azt a téves benyomást kelti, mintha ilyen témájú népszavazás Ukrajnában már lett volna.

Dr. Lovas András NVB tag: Az biztos, hogy a kérdés nemzetközi vitákat vetne fel, ettől függetlenül nem látja, miért ütközne nemzetközi szerződésbe. Nem látja levezetve, hogy emiatt Alaptörvényt kellene módosítani, az egyértelműség indoka áll fenn véleménye szerint.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Egyetért Litresits András és Rádi Péter felvetésével is, az újabb hivatalos népszavazás valóban félrevezető és rontja a választópolgári egyértelműséget. Lovas András hozzászólására veti fel, hogy az az országgyűlési határozat, ami úgy szól, hogy Ukrajna akkor léphet be az Európai Unióba, ha népszavazást tart arról, hogy hova tartozzanak bizonyos kerületei, nem meríti ki a más állam belügyeibe való beavatkozást, akkor semmi.

Dr. Patyi András NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja és szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását azzal, hogy az újabb népszavazásra vonatkozó megjegyzés megtévesztő jellege folytán az egyértelműséget kiegészítik.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen egyhangú szavazattal az *„Akarja-e Ön, hogy a magyar országgyűlés csak abban az esetben iktassa a nemzeti jogrendbe Ukrajna teljes jogú Európai Unió tagját biztosító csatlakozási szerződésének elfogadását, amennyiben az ukrajnai Kárpátaljai terület (Zakarpatszka oblaszty), valamint kiemelten az ukrajnai Beregszászi járás (Berehivszkij rajon) területének lakossága, a népek önrendelkezési joga alapján, egy újabb hivatalos népszavazáson dönt a területi hovatartozását (Magyarországhoz vagy más államhoz való csatlakozás, önálló állam megalakítása, Ukrajnához való tartozás) és közigazgatási berendezkedését illetően.”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Patyi András NVB elnök: További napirendi pont nincs, az ülést bezárja.

k. m. f.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke